

Friluftsrådene Landsforbund

Gamle Drammensv 203, 1337 SANDVIKA

<http://www.friluftsrad.no>

Tlf 6781 5180, Faks 6780 4792, E-post friluft@online.no

Bankkonto 7874 05 76495, Organisasjonsnr 971 262 826

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112, Dep.
0032 OSLO

Kopi: Miljøverndepartementet, Direktoratet for naturforvaltning
Kommunenes Sentralforbund

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 5. april 2008

UTTALELSE TIL HØRINGSNOTAT: FORVALTNINGSREFORMEN – FORSLAG TIL NYE OPPGAVER TIL DET FOLKEVALGTE NIVÅ

Friluftsrådene Landsforbund (FL) viser til mottatt høringsnotat og takker for muligheten til å avgi høringsuttalelse. FL er paraplyorganisasjon for de 20 interkommunale friluftsrådene som nå er etablert. Friluftsrådene har ca 180 medlemskommuner med ca 70 % av landets befolkning. Friluftsrådene ivaretar et bredt spekter av friluftslivsoppgaver for sine medlemskommuner; kompetansesenter for friluftsliv, sikring, tilrettelegging og drift av offentlige friluftslivsområder, samt informasjons-, stimulerings- og aktivitetstiltak. I hovedsak arbeider friluftsrådene med områder og saker av regional karakter mens primærkommunene fortsatt ivaretar de reinte lokale områdene og sakene. Friluftsrådene ivaretar så vidt store friluftslivsoppgaver knytta til statlig eide friluftslivsområder og på vegne av medlemskommunene, at vi mener det hadde vært naturlig at denne funksjonen var nevnt under gjennomgangen av friluftslivsoppgaver i høringsnotatet.

Regional inndeling

Flere av friluftsrådene omfatter regioner som går på tvers av de eksisterende fylkesgrensene (eksempelvis omfatter Oslofjordens friluftsråd alle kystkommuner i Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold, og Friluftsrådet Vest har medlemskommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordland). I en del sammenhenger kunne sammenslåing til større regioner forenkle arbeidet for disse friluftsrådene. I praksis utgjør imidlertid ikke nåværende fylkesstruktur noe stort problem, og vi tar til etterretning at det ligger an til at den forsterka fylkesmodellen blir valgt. Vi vil imidlertid understreke viktigheten av at grensene for fylkesmannsembetene fortsatt blir sammenfallende med det regionale nivået.

Miljøvernområdet, - jf også folkehelsefeltet

Vi vil ut fra vårt arbeidsfelt konsentrere uttalelsen om miljøvernområdet og herunder friluftsliv. Dette må imidlertid også ses i sammenheng med andre departementsområder som har vesentlig betydning for friluftsliv eller som friluftsliv har vesentlig betydning for.

Friluftsrådernes Landsforbund støtter forslaget om at regionene overtar ansvaret for fordeling av de statlige midlene til opparbeiding og stimulering til friluftsliv, saksforberedelse for sikringssaker som skal avgjøres av DN og det generelle veiledningsansvaret knytta til disse oppgavene.

Fylkeskommunene har i dag et svært ulikt engasjement i friluftslivsarbeidet både når det gjelder politikkutvikling, politisk og administrativ innsats og økonomiske bevilgninger. Det kan være en berettiget frykt for at disse ulikhetene vil forsterkes ytterligere ved at regionene overtar større ansvar for friluftslivsarbeidet. Samla bevilger fylkeskommunene ca 25 millioner av egne midler til ulike friluftslivstiltak. Dette er betydelige midler i denne sammenheng, og vi vil på det sterkeste advare mot at ansvar for fordeling av statlige midler fører til redusert økonomisk bidrag fra fylkeskommunene. Vi mener at staten i sin fordeling av statlige midler mellom regionene må stimulere til egeninnsats fra regionene.

Når vi på tross av disse innvendingene har konkludert med at vi støtter den foreslåtte overføringen av oppgaver og ansvar, henger det sammen med at vi ser et stort behov og potensial for styrking av friluftslivsarbeidet i en regionalpolitisk sammenheng med vekt på folkehelsearbeid, utvikling av bærekraftig livsstil og turisme. Friluftsliv er også en svært viktig del av norsk kultur. Ved å samle disse oppgavene i regionene kan virkemidler ses i sammenheng og gi kraft til arbeidet. Vi har tillit til at økt ansvar og økonomisk handlekraft vil heve status til friluftslivsarbeidet i fylkene og føre til politisk og administrativ prioritering av saksfeltet.

Det nevnes spesifikt i høringsnotatet at midler til opparbeiding og stimulering til friluftsliv skal overføres til regionene. Vi forutsetter at dette også omfatter midlene til forvaltning, skjøtsel og drift av friluftslivsområder, - alt annet vil være meningsløst om en skal få til en helhetlig forvaltning av friluftslivsområdene. FL har dokumentert behovet for økte midler til forvaltning, skjøtsel og drift av det økende antallet regionalt og nasjonalt viktige friluftslivsområder. Forfall, forsøpling og gjengroing av disse sikra friluftslivsområdene vil sette hele det offentlige friluftslivsarbeidet i miskreditt.

Vi deler i hovedsak vurderingene av regionenes friluftslivsoppgaver i høringsnotatet. I tillegg til folkehelseperspektivet og turistnæringa vil vi understreke at friluftsliv bør spille en viktig rolle i utvikling av bærekraftige samfunn. Friluftsliv gir naturkontakt og opplevelser som legger grunnlag for forståelsen av samhørighet mellom natur og menneske. Friluftsliv utøvd i nærmiljøet er lite ressurskrevende fritidsaktivitet som samtidig legger grunnlag for god helse, - fysisk så vel som psykisk.

Det er særlig interessant å se overføring av ansvar for friluftslivsarbeidet i sammenheng med forslaget om å gi regionene økt ansvar også for folkehelsearbeidet. Dette gir gode muligheter for utvikling og styrking av folkehelsepolitikken der vi mener friluftsliv ut fra sine fortrinn bør ha en helt sentral rolle. Økningen i livsstilsrelaterte sykdommer tilsier at det virkelig haster med utvikling av folkehelsepolitikken. FL vil understreke at regionene må tilføres økte ressurser for å kunne ivareta denne oppgaven og utvikle folkehelsearbeidet slik at det blir en reell motvekt til samfunnstendensene som bl.a. drar i retning av passivitet.

Friluftsliv er en viktig del av norsk kultur. Få, - om noen, andre fritidsaktiviteter utøves av flere. Overføring av økt ansvar for friluftsliv i en forsterket regionmodell gir økte muligheter til å se friluftsliv som en del av regionens samla kulturpolitikk, - og der hver region kan utvikle sin fortrinn basert på naturgitte forutsetninger. Spillemidlene, som fylkeskommunene

fordeler, er viktige i arbeidet med å tilrettelegge for friluftsliv. Eksempelvis blei det i 2007 brukt ca 45 mill kroner til å anlegge nye turstier og turveier. FL mener at regionene bør få økt frihet til å velge hvordan spillemidlene brukes til å fremme friluftsliv slik at en får gode helhetsløsninger og kan styrke kvaliteter og fortrinn i egen region.

Vi ser med interesse at det også foreslås overføring av samferdselsoppgaver til regionene. For deler av friluftslivet er reise til regionale og nasjonale friluftslivsattraksjoner viktig. Det er en sentrale oppgave å tilrettelegge god atkomst med parkeringsmuligheter, men også legge til rette for sykling og kollektivatomst til friluftspylene. Det bør eksempelvis være mulig å utvikle fleksible busstilbud og båttransport fra byene og til større badeplasser i sommersesongen og til utgangspunkt for skiutfart om vinteren. Det kan redusere bruk av privatbil og dermed klimautslipp og forhindre at store arealer nær friluftspylene bygges ned med parkeringsplasser. Oppgaveoverføringene til regionene åpner for spennende og nyskapende helhetsløsninger på dette feltet.

Vi har merka oss at Fylkesmannen fortsatt skal føre tilsyn med at kommunene ivaretar statens interesser i statlig eide friluftslivsområder og ha innsigelsesmyndighet til arealplaner. Dette mener vi innebærer ryddig grensegang mellom regionene og Fylkesmannen, og er et viktig "sikkerhetsnett" for det økte ansvaret til regionene.

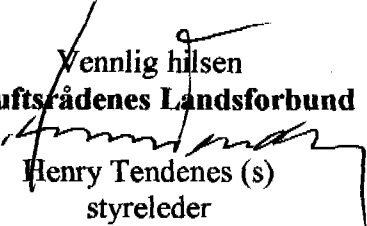
FL er særdeles tilfreds med at det i høringsnotatet bekreftes at Regjeringa har besluttet at det skal settes i gang et arbeid med å revidere friluftsløven. Vi er enig i at det derfor ikke er hensiktsmessig å foreslå endringer i enkeltparagrafer knytta til oppgavefordelinga nå, men dette betinger at arbeidet med revisjon av friluftsløven kommer i gang raskt og har god framdrift.

Økonomiske og administrative konsekvenser

FL vil gi honnør for at dette kapitlet er så vidt konkret og at det erkjennes at ressurser må følge med overføring av oppgaver.

FL er enig i at de oppgaver som på miljøområdet skal ligge igjen hos Fylkesmannen; klagebehandling, kontroll, tilsyn og innsigelsesarbeid, vil kreve opprettholdelse av brei miljøfaglig kompetanse. Fylkeskommunene har i dag svært forskjellig kompetanse og kapasitet til å ivareta friluftslivsoppgaver. Gjennomgående er det avgjørende for vellykka overføring av de økte oppgavene at regionene tilføres økt kompetanse og kapasitet.

Vi konstaterer med tilfredshet at en mener at overføring av ansvar og oppgaver på folkehelsefeltet fra staten til det folkevalgte regionale nivå må medføre en tilsvarende overføring av personell og økonomiske ressurser. Etter vår oppfatning er det ut fra de utfordringer samfunnet står overfor, nødvendig med en vesentlig styrking av det samla folkehelsearbeidet.

Vennlig hilsen
Friluftsrådenes Landsforbund

Henry Tendenes (s)
styreleder

Morten Dåsnes
daglig leder